

Rapportage (1)

Het weer openen van de basisscholen

Hoe leerkrachten denken over het weer openen van de basisscholen op 11 mei a.s.

Utrecht, mei 2020

Postbus 681

3500 AR Utrecht

Telefoon: 030 263 10 80

e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl

website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

<i>Paragraaf</i>	<i>pagina</i>
1 BELANGRIJKSTE RESULTATEN	2
2 INLEIDING	3
3 ONDERZOEKSOPZET	4
4 RESULTATEN.....	5
4.1 Weer naar school (of niet)	5
4.2 Vertrouwen in de besluitvorming	7
4.3 Hoe scholen invulling geven aan de situatie vanaf 11 mei	10
4.4 Angst (of niet) voor het Coronavirus	13

Bijlage - responsverantwoording

1 BELANGRIJKSTE RESULTATEN

In deze paragraaf de belangrijkste resultaten uit dit rapport.

Bijna alle leerkrachten gaan weer op school aan de slag

Bijna alle leerkrachten (93%) geven aan dat zij op 11 mei a.s. weer op hun school gaan lesgeven. Er is een groep leerkrachten die niet gaat lesgeven (4%) en een groep twijfelt nog (3%).

De belangrijkste redenen waarom leerkrachten niet gaan lesgeven op hun school op 11 mei a.s. zijn 1) het zelf behoren tot een risicogroep, 2) angst om besmet te worden en 3) het hebben van een of meerdere gezinsleden die behoren tot een risicogroep.

Kritisch over de besluitvorming

Twee derde van de leerkrachten (64%) vindt het verantwoord dat de basisscholen op 11 mei weer opengaan, een derde van de leerkrachten (36%) vindt het onverantwoord.

Ruim twee derde van de leerkrachten (69%) vindt dat het kabinet beter had kunnen wachten op de uitkomsten van het RIVM-onderzoek naar de verspreiding van het virus in gezinnen. Maar desondanks vindt een substantieel deel van de leerkrachten dat vindt dat het kabinet eigenlijk had moeten wachten, het prima dat het kabinet toch tot het openen van de basisscholen op 11 mei heeft besloten.

Vertrouwen in de verschillende partijen – kritisch over minister Slob

ONDANKS dat leerkrachten kritisch zijn over het opengaan van de school op 11 mei a.s., is er over het algemeen wel vertrouwen in de verschillende partijen: 63% heeft veel vertrouwen in de wijze waarop het kabinet de coronacrisis aanpakt (12% niet) en 59% heeft veel vertrouwen in het RIVM (13% niet).

Beduidend minder leerkrachten hebben vertrouwen in de wijze waarop minister Slob de coronacrisis voor het basisonderwijs aanpakt: 38% van de leerkrachten heeft daar veel vertrouwen in, 28% niet.

De meeste scholen kiezen voor 'hele dagen onderwijs' en voor 'halve groepen'

Bijna driekwart van de leerkrachten (72%) geeft aan dat hun school ervoor kiest aan alle leerlingen hele dagen onderwijs op school te verzorgen (en dat betekent dat alle leerlingen volle dagen naar school komen, maar dan bijvoorbeeld alleen op de maandag en woensdag en andere leerlingen op de dinsdag en donderdag). Eén op de zeven leerkrachten (15%) geeft aan dat hun school ervoor kiest om alle leerlingen halve dagen onderwijs op school te verzorgen en dat betekent dat alle leerlingen elke dag een halve dag naar school gaan.

De overgrote meerderheid van de leerkrachten geeft aan dat hun school kiest voor het gaan werken met halve groepen (*bijv.* de helft van de leerlingen van groep 4 komt op maandag en woensdag, de andere helft op dinsdag en donderdag). Een kleine groep (6%) geeft aan dat hun school ervoor kiest om volledige groepen naar school te laten komen (dus alle leerlingen uit een groep op dezelfde dagen/dagdelen).

2 INLEIDING

Sinds 16 maart 2020 zijn de basisscholen door de coronacrisis gesloten. Inmiddels is bekendgemaakt dat de basisscholen weer gedeeltelijk geopend zullen worden op 11 mei 2020.

Wij hebben (in samenwerking met het AD) in kaart gebracht wat leerkrachten hiervan vinden. We hebben leerkrachten een vrij uitgebreide vragenlijst voorgelegd. Een aantal resultaten presenteren we in dit rapport. In een volgend rapport – dat op 6 mei 2020 verschijnt – volgen meer resultaten.

3 ONDERZOEKSOPZET

Onderzoeksmethode

Het onderzoek naar het (gedeeltelijk) heropenen van de basisscholen is uitgevoerd onder leerkrachten in het basisonderwijs. Voor het onderzoek hebben we met name gebruikgemaakt van het Online Panel Leerkrachten Basisonderwijs. Dit panel telt circa 2.800 leerkrachten (evenredig verdeeld over de groepen 1 tot en met 8) die voor ons (DUO) en onze opdrachtgevers met regelmaat onderwijsrelevante vragenlijsten invullen. Dit panel is representatief naar achtergrondkenmerken als regio, denominatie en schoolgrootte (uitgedrukt in het aantal leerlingen op school). Een deel van deze leerkrachten (zie hieronder) hebben we benaderd voor deelname aan het onderzoek.

Respons

We hebben een netto-respons van $n = 1.250$ leerkrachten gerealiseerd, dat wil zeggen dat 1.250 leerkrachten de (online) vragenlijst volledig hebben ingevuld.

We hebben de leerkrachten op 30 april om 12.00 uur per e-mail uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen, op vrijdag 1 mei eind van de dag was de netto-respons van $n = 1.250$ leerkrachten gerealiseerd.

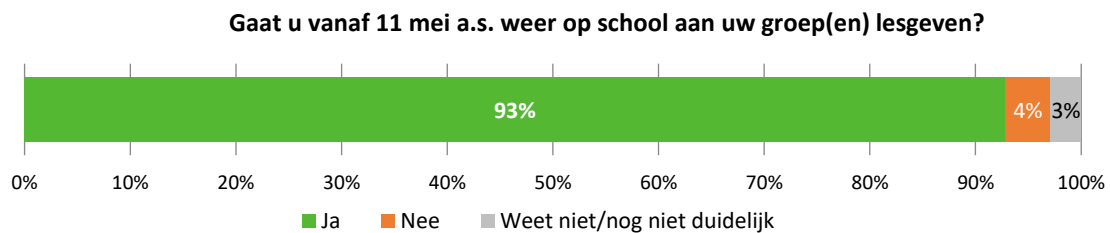
Onderzoeksgroep	Aantal benaderd	Respons	% respons
Leerkrachten werkzaam op basisscholen	2.135	1.250	59%

Voor de responsverantwoording verwijzen we u naar de bijlage.

4 RESULTATEN

4.1 Weer naar school (of niet)

Vrijwel alle leerkrachten (93%) geven aan dat zij vanaf 11 mei a.s. weer op school les gaan geven aan hun groep(en). Eén op de 25 leerkrachten (4%) geeft aan dat hij/zij zelf nog geen les gaat geven op school. De overige 3% van de leerkrachten weet nog niet of hij/zij zelf les gaat geven op school.

We hebben de leerkrachten die aangeven geen les op school gaan geven of nog niet weten of zij les gaan geven op school (n = 90) gevraagd wat hun redenen zijn om niet met ingang van 11 mei weer op school les te gaan geven.

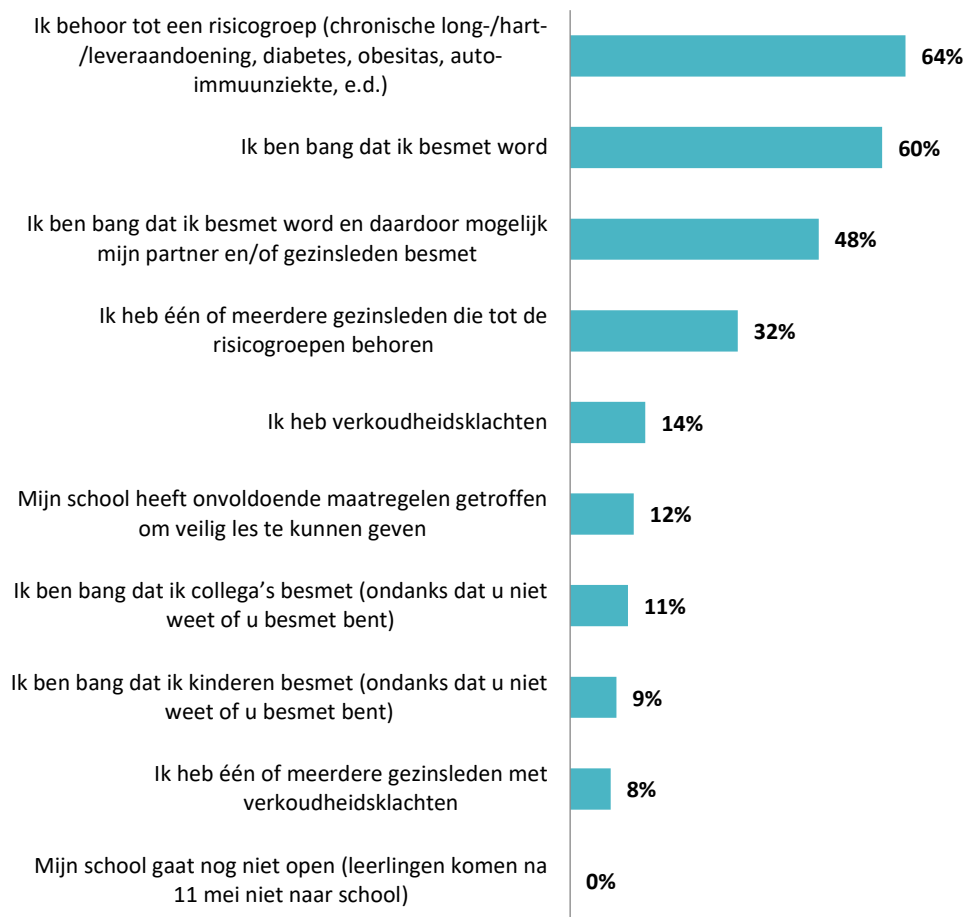
Hiertoe hebben we de leerkrachten een lijst met mogelijke redenen voorgelegd. Ze konden voor elk van deze mogelijke redenen aangeven of dit voor hen daadwerkelijk een reden is om nog niet op school les te gaan geven. De meest genoemde redenen zijn (zie de volgende pagina voor alle resultaten):

- Ik behoor tot een risicogroep (64% van de leerkrachten geeft dit aan);
- Ik ben bang dat ik besmet word (60%);
- Ik ben bang dat ik besmet word en daardoor mogelijk mijn partner en/of gezinsleden besmet (48%);
- Ik heb één of meerdere gezinsleden die tot de risicogroep behoren (32%).

Vervolgens hebben we de leerkrachten gevraagd of zij nog andere redenen hebben om nog niet op school les te gaan geven. Hierbij zijn de volgende aanvullende redenen door enkele leerkrachten genoemd:

- Het voelt op dit moment nog niet veilig;
- Er is nog veel onduidelijkheid op school;
- Ik heb verlof.

**Kunt u per mogelijke reden aangeven of het voor u een reden is geweest om
niet met ingang van 11 mei weer – op school – les te gaan geven?
- % leerkrachten waarvoor dit (mede) een reden is geweest -**

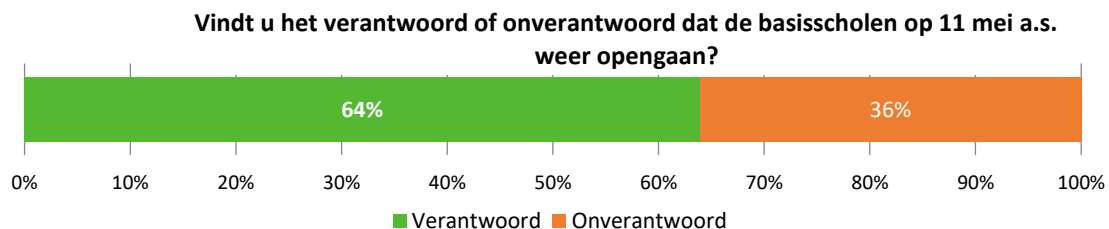
4.2 Vertrouwen in de besluitvorming

Twee op de drie leerkrachten (64%) is van mening dat de heropening van de scholen per 11 mei een verantwoorde beslissing is. We hebben deze leerkrachten (n = 799) gevraagd om hun antwoord toe te lichten. De volgende toelichtingen zijn gegeven:

- Met goede richtlijnen en afspraken is het een verantwoorde keuze (27%)
- Ik vertrouw op het advies van de experts (18%)
- Ondanks dat ik het een verantwoorde keuze vind, heb ik wel twijfels (12%)
- Belangrijk om dingen weer op te gaan pakken (12%)
- Het is belangrijk voor de kinderen en voor de ouders (6%)

Eén op de drie leerkrachten (36%) vindt deze beslissing onverantwoord. We hebben deze leerkrachten (n = 451) gevraagd om hun antwoord toe te lichten. De volgende toelichtingen zijn gegeven:

- Er is momenteel nog teveel onzekerheid, onderzoeken zijn nog onvolledig (38% van de leerkrachten geeft dit aan);
- De maatregelen zijn moeilijk vol te houden binnen de school (13%);
- Er is nog veel wetenschappelijke verdeeldheid (13%);
- Er heerst angst voor besmetting onder het personeel (8%);
- Basisscholen worden als proeflocatie gebruikt (7%);
- Scholen zijn onvoldoende uitgerust en krijgen te weinig ondersteuning (5%).

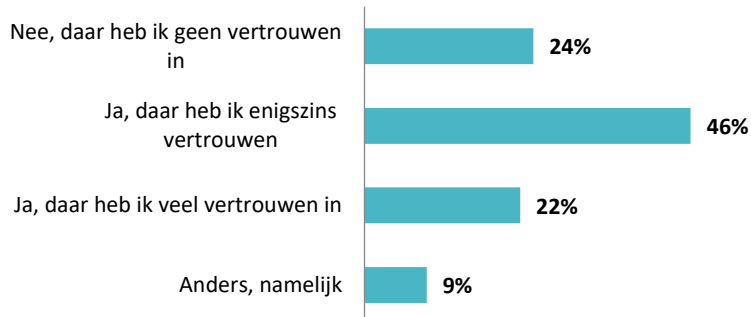

Het kabinet heeft het besluit om de basisscholen op 11 mei a.s. weer te openen onderbouwd met een advies van het Outbreak Management Team (OMT). Uit dit advies bleek onder meer dat het risico van overdracht van het virus van kinderen aan volwassenen buitengewoon gering is.

Eén op de vier leerkrachten (24%) geeft aan geen vertrouwen te hebben in de onderbouwing van het OMT wat betreft de overdracht van het virus van kinderen op volwassenen.

Bijna de helft van de leerkrachten (46%) heeft enigszins vertrouwen in de onderbouwing van het OMT en één op de vijf leerkrachten (22%) heeft veel vertrouwen in de onderbouwing van het OMT.

Heeft u vertrouwen in de onderbouwing van het OMT wat betreft de overdracht van het virus van kinderen op volwassenen?

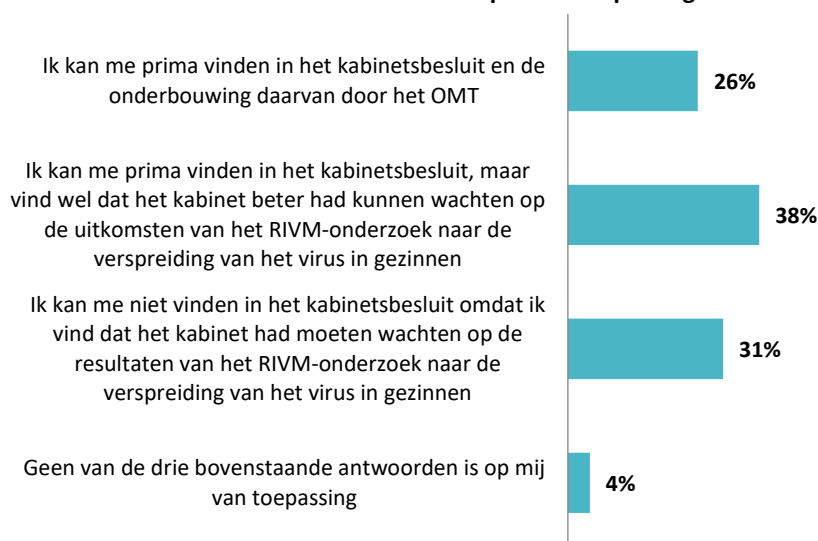

Het kabinet heeft bij het besluit om de basisscholen op 11 mei a.s. weer te openen niet gewacht op de uitkomsten van het RIVM-onderzoek naar de verspreiding van het virus in gezinnen (en met name ook naar de besmettelijkheid van kinderen in gezinnen). Het advies van het OMT dat de basis vormde voor het besluit van het kabinet is grotendeels gebaseerd op literatuuronderzoek, andere onderzoeken die in Nederland zijn verricht en ervaringen/onderzoeken uit het buitenland.

Twee op de drie leerkrachten (64%) kan zich prima vinden in het kabinetsbesluit, maar slechts één op de vier leerkrachten (26%) kan zich daarnaast ook vinden in de onderbouwing van het OMT. Twee op de vijf leerkrachten (38%) is van mening dat het kabinet (hoewel ze zich prima kunnen vinden in het kabinetsbesluit) toch beter had kunnen wachten op de uitkomsten van het RIVM-onderzoek.

Eén op de drie leerkrachten (31%) kan zich niet vinden in het kabinetsbesluit, omdat ze vinden dat het kabinet had moeten wachten op de uitkomsten van het RIVM-onderzoek.

Wat is op u van toepassing?

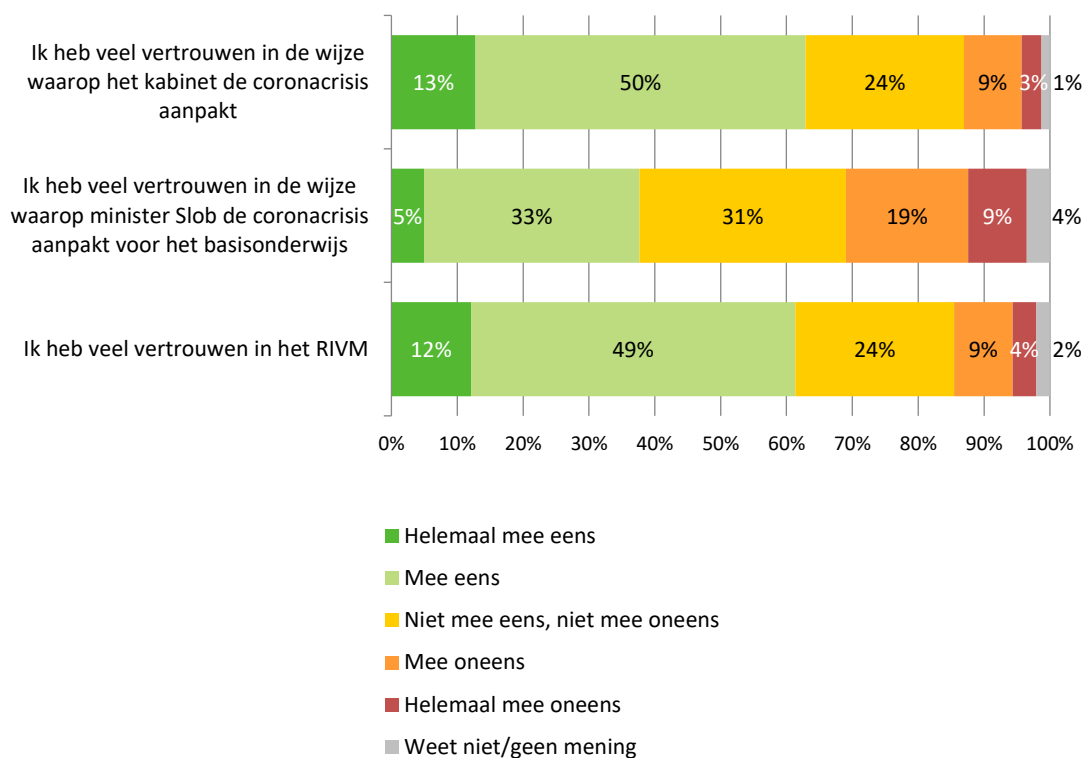

Tot slot hebben we de leerkrachten drie stellingen voorgelegd over het vertrouwen dat zij hebben in:

- het RIVM;
- de wijze waarop het kabinet de coronacrisis aanpakt;
- de wijze waarop minister Slob de coronacrisis aanpakt voor het basisonderwijs.

Drie op de vijf leerkrachten geeft aan vertrouwen te hebben in de wijze waarop het kabinet de coronacrisis aanpakt (63%) en vertrouwen te hebben in het RIVM (61%). De leerkrachten hebben minder vertrouwen in de aanpak van de coronacrisis in het basisonderwijs door minister Slob (38% van de leerkrachten geeft aan hier vertrouwen in te hebben).

Kunt u aangeven of u het met deze stellingen eens of juist oneens bent?

4.3 Hoe scholen invulling geven aan de situatie vanaf 11 mei

De basisscholen gaan in eerste instantie gedeeltelijk open. Scholen kunnen hier op verschillende manieren invulling aan geven.

De meest gekozen invulling is om alle leerlingen volle dagen naar school te laten komen (72% van de leerkracht geeft dit aan), maar niet allemaal tegelijkertijd. In dit geval gaat iedere leerling op twee of drie dagen in de week naar school.

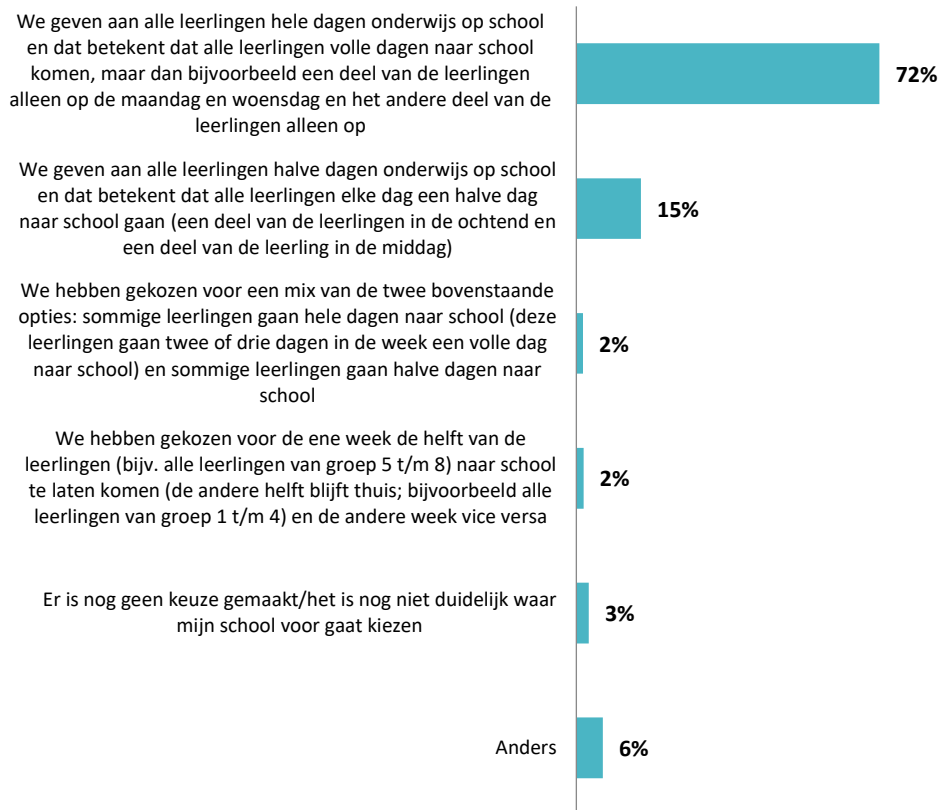
Eén op de zeven leerkrachten (15%) geeft aan dat hun school ervoor kiest om alle leerlingen halve dagen naar school te laten komen. Iedere leerling gaat dan iedere dag naar school, maar alleen in de ochtend of in de middag.

Eén op de vijftig leerkrachten (2%) geeft aan dat hun school kiest voor een mix van de bovenstaande twee opties.

Eén op de vijftig leerkrachten (2%) geeft aan dat hun school ervoor kiest om leerlingen om de week naar school te laten komen. In dit geval gaat iedere leerling om de week volle dagen naar school.

Tot slot geeft één op de dertig leerkrachten (3%) aan dat het nog niet duidelijk is welke invulling er op hun school gehanteerd gaat worden.

Voor welke optie heeft uw school gekozen?

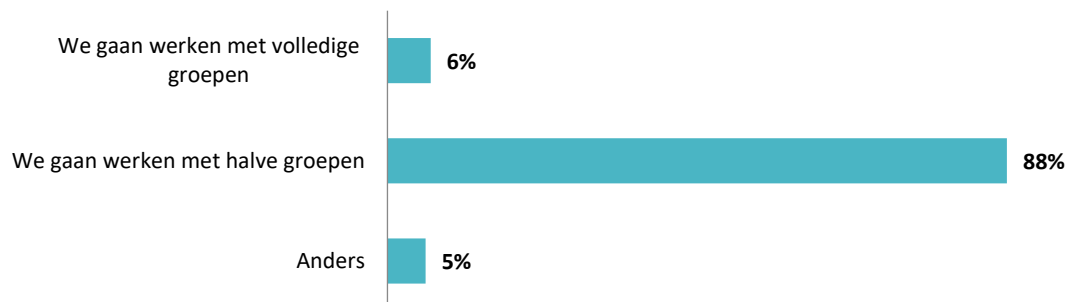

Naast de keuze op welke dagen/dagdelen leerlingen naar school zullen gaan, kunnen scholen er ook nog voor kiezen om volledige groepen of halve groepen gelijktijdig naar school te laten komen.

De meest gekozen invulling is: halve groepen tegelijk naar school laten komen (88% van de leerkracht geeft dit aan). In zo'n geval gaat bijvoorbeeld de helft van alle leerlingen uit groep 3 op één moment naar school en de andere helft op het andere moment.

Eén op de zestien leerkrachten (6%) geeft aan dat hun school ervoor kiest hele groepen tegelijk naar school te laten komen. In zo'n geval gaan bijvoorbeeld alle leerlingen van groep 3 op hetzelfde moment naar school.

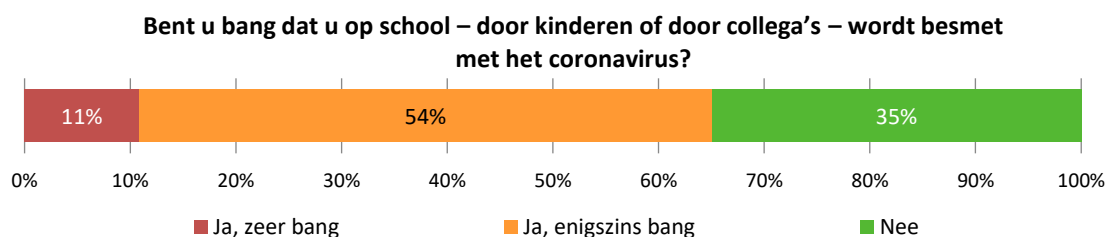
En kiest uw school ervoor om volledige groepen (dus alle leerlingen uit een groep) naar school te laten komen of halve groepen (bijv. de helft van de leerlingen van groep 4 komt op maandag en woensdag, de andere helft op dinsdag en donderdag)?

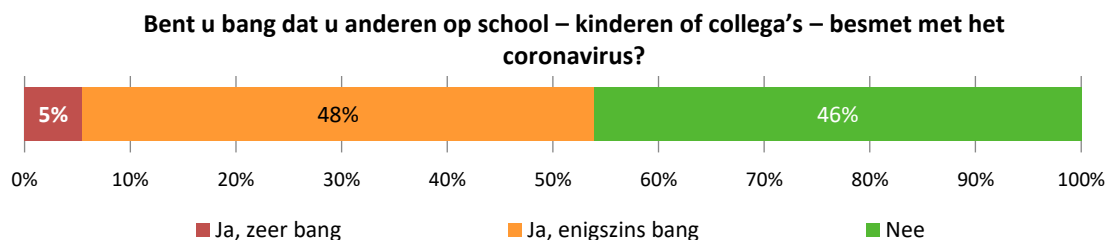
4.4 Angst (of niet) voor het Coronavirus

We hebben de leerkrachten gevraagd of zij bang zijn om op school te worden besmet met het Coronavirus of om anderen te besmetten.

Twee op de drie leerkrachten (65%) geeft aan bang te zijn om op school zelf besmet te raken (11% is hier zeer bang voor en 54% is hier enigszins bang voor).

Ruim de helft van de leerkrachten (53%) geeft aan bang te zijn om op school anderen te besmetten (5% is hier zeer bang voor en 48% is hier enigszins bang voor).

BIJLAGE – RESPONSVERANTWOORDING

Gerealiseerde respons en representativiteit

De gerealiseerde netto-respons van leerkrachten is vergeleken met de populatie voor de kenmerken denominatie, vakantieregio en schoolgrootte. Verschillen tussen de gerealiseerde respons en de populatie op deze drie kenmerken zijn 5% of kleiner. Dat is de reden waarom we de resultaten niet hebben 'herwogen', het zal geen enkel effect hebben op de onderzoeksresultaten zoals in dit rapport beschreven.

Betrouwbaarheid van de resultaten

Om inzicht te geven in de nauwkeurigheidsmarges die op elk steekproefonderzoek van toepassing zijn, hieronder een tabel met bij verschillende netto-respons-aantallen de bijbehorende nauwkeurigheidsmarges. Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheid van de resultaten van 95% (betrouwbaarheid = de mate waarin bij herhaalde meting dezelfde resultaten worden verkregen).

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
500	4,4%	3,8%	2,6%
1.250 (de in dit onderzoek gerealiseerde respons)	2,8%	2,4%	1,7%
1.500	2,5%	2,2%	1,5%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van $n = 1.250$ leerkrachten dient er bij een uitkomst van bijvoorbeeld '75% vindt het weer openen van de scholen wel verantwoord' en '25% niet' rekening mee te worden gehouden dat de werkelijke percentages zullen liggen tussen:

- wel verantwoord: 72,6% (75% -/ - 2,4%) en 77,4% (75% + 2,4%);
- niet verantwoord: 22,6 (25% -/ - 2,4%) en 27,4% (25% + 2,4%).